

Kommenteret straffelov Speciel del

11. omarbejdede udgave

Lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016
af Straffeloven af 15. april 1930
med senere ændringer
Kap 12-29 (§§ 98-306)

Kommenteret af
Gorm Toftegaard Nielsen, Thomas Elholm
og Morten Niels Jakobsen

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2017

- Litteratur:**
 Krabbe s. 545 f.
 Hurwitz: Sp. D. s. 234 ff.
 Waaben: Sp. D. s. 25 ff.
 Vestergaard: Forbr. s. 21 f.
 Helge Hoff U 1955 B.148 f.
 Vagn Greve Scan St.Law 1981.91 ff. og i
 Vakiivala Terttu Urnaisen Juhlakirja.
 Heisingfors 2006, s. 29 ff.

Den afgørende forskel på § 239 og § 240 er, at den, der ønsker at dø, selv udfører den afgørende handling (eller undladelse) i § 240. Fra praksis nævnes U 1991.48 Ø, hvor T havde overladt en ladet revolver til offeret (hertil Nørby Møller-Sørensen Scan.St.Law vol. 54 s. 117) og MEDD 1997.254 (kunstpiller, så O kunne indtage dem). Offeret skal ønske at dø. Et ønske om at foretage en livsfarlig handling er ikke nok. (En hjælp hertil kan eventuelt henføres under § 252 eller § 241 (§ 237). Se nærmere Hurwitz: Sp. D. s. 236). Enhver medvirken, der opfylder kravene i strl. § 23, vil ifølge Krabbe s. 545 være omfattet af § 240, mens Hurwitz begrænser området til fysisk medvirken og psykisk medvirken af en kvalificeret karakter, Sp. D. s. 235.

Ved Hvidovre BRD 9.1.1980 blev T frikendt, fordi den »bistand, som tiltalte har ydet til forberedelse og gennemførelse af ...s selvmord, findes at have haft en så forholdsvis underordnet betydning, at tiltalte

Den drabtes vilje skal kunne tillægges vægt, dvs. at visse betingelser med hensyn til alder, sindsstilstand og frivillighed skal være opfyldt. I modsat fald skal § 237 bruges. Det vil således være tillædelst, hvis en person forledes til at begå selvmord gennem bevidst urigtige oplysninger.

Hvis to aftaler at dø sammen, og den ene overlever, bør denne ikke straffes, hvis døden måtte påregnes at ramme dem begge på samme måde og omtrent samtidig. Det er uden betydning, om den overlevende har foretaget den afgørende handling, f.eks. åbnet for gassen. Hvis den overlevende skulle dræbe den anden og derefter begå selvmord, skal forholdet henføres under § 239 (jf. f.eks. U 1946.1297 Ø og 1973.159 H; se endvidere Trolle J 1948.302) eller, hvis han/hun ikke havde tænkt sig at opfylde betingelsen, under § 237. Hvis drabet udføres på en person, der ligger bevidstløs hen, f.eks. efter indtagelse af en overdosis af sovemedicin, hører forholdet under § 237, jf. U 1955.551 V (hertil Helge Hoff U 1955 B.148 f. og NTFK 1956.1-04 f.). Hvis det sker efter en begæring fra den nu bevidstløse, bliver det dog

§ 239. Selvmordsforsøget kan ikke i sig selv anses for en begæring i § 239s forstand. Såfremt gerningspersonen bruger samme aflivningsmåde som selvmorderen (f.eks. tilføjer mere gas), kan det dog til tider være naturligt at bruge § 240, jf. Waaben: Sp. D. s. 26. Se endvidere nedenfor ved § 253.

At drabspersonen – uden aftale derom – agter at begå selvdab efter eller samtidig med drabet, påvirker ikke subsumtionen under § 237, men kan få betydning ved strafudmålingen derved, at det kan virke som et indicium for, at en § 83-tilstand var til stede på gerningsstidspunktet. Se f.eks. U 1935.211 Ø (moders drab af 9 måneder gammelt barn) og 1954.69 H.

Indtil 2004 var strafferammen opdelt i to. Ændringen betyder bl.a., at reglen om strafri forsøg i § 21, stk. 3, ikke længere er anvendelig.

EMD 20.1.2011 (Haas) ref. ved § 239.

Supplerende bestemmelse:
 Den grønlandske kriminallovs § 86, stk. 3.

§ 241

Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særlig hensynsløs kørsel, anses dette som en særlig skærpende omstændighed.

- Ældre lovbestemmelser og forarbejder:**
 Strl. 1866 § 198.
 Strl. 1930 § 241
 Strl.bet. 1912 § 245, stk. 2, mot. 227.
 Strl.bet. 1917 § 219, mot. 204.
 Strl.bet. 1923 § 220, mot. 337 f.
 RT 1924/25 A.3381 (§ 242).
 Ændret ved l. 6.3.1.1992.
 FT 1991-92 A.1897.
 Ændret ved l. 433 31.5.2000
 (Afskaffelse af hæftestraf, jf. § 31).
 Ændret ved l. 380 6.6.2002.
 FT 2001-02.2. saml., A.2925 f.
 Ændret ved l. 218 31.3.2004. (L 99 2003/04 nr. 9)
 Strl.bet. 2002 I. s. 203, II s. 807 ff.
 Ændret ved l. 559 24.6.2005.
 FT 2004-05, 2. saml., A.7354 ff., B.1057 ff. (L 161).
 Ændret ved l. 716 25.6.2010.
 (L 2009/10179).
- Litteratur:**
 Krabbe s. 546 ff.
 Hurwitz: Sp. D. s. 225.
 Waaben: Sp. D. s. 27 ff.
 Vestergaard Forbr. s. 20 f.
 Strl.bet. 1987 s. 97 og 162 f.
 Niels Waage: Spirituskørsel mv., 7. udg., 2014, s. 400 ff.
 M. Bechmann Christensen: Det strafferetlige samtykke, 2008, s. 231 ff., amn. A.
 Møller-Sørensen U 2009 B.41 f.
 B. Carlsen om strafudmåling NTFK 2010.412 ff.
- Da hovedparten af de uagtsomme drab begås i trafikken, kan der findes en del i de færdelsesretlige fremstillinger, f.eks. Greve: Færdselsstraffet s. 203 ff., Waaben m.fl.: Kommenteret færdselslov 1992, Toftesgaard Nielsen & Valbak: Farlig kørsel og frakendelse, s. 18 ff. og L. Kunderup: Far-

lig kørsel – Frakendelse af føreretten, 2015, ann. B, Volland U 2015 B.347/2.

Se om beskyttelsesobjekt og fuldbyrdelse m.m. bemærkningerne tidligere i nærværende kapitel. Om uagtsomhedsbegrebet henvises til kommentaren ad § 19. Bestemmelsen omfatter efter sin formulering alle grader af uagtsomhed, men noget synes at tyde på, at der i praksis sker en vis begrænsning, således at de aller laveste grader af uagtsomhed lades straffri. (Jf. MEDD 1994.172: T sad i en stol, da en bagvedstående gav ham et venskabeligt tår. Afværgerne rakte kniv bagud). Der er næppe tvivl om, at en uagtsomhed, der er tilstrækkelig til at pådrage et erstatningsansvar efter den almindelige culpategel, ikke nødvendigvis er tilstrækkelig tilregnelighed efter § 241. En uforsigtighed, som kan danne grundlag for en domfældelse f.eks. efter færdselslovens § 3, kan ligeledes være så ringe, at der ikke pådrages et ansvar efter nærværende bestemmelse. Jf. TFK 2000.165 V, U 2000.1611 V, 2006.1925 Ø, TFK 2006.150 V, 2008.844 V, 2010.227 Ø og TFK 2015.345 Ø. Se i øvrigt Toftgaard Nielsen & Valbak: Færlig kørsel og frakendelse, 1992, s. 24, med P. Garde J 1994.44 ff. Spørgsmålet vil kun sjældent komme rent frem, da der som regel vil være egen skyld hos offeret eller samvirkende udefra kommende årsager. Der er et nært samspil mellem vurderingen af uagtsomheden, påvirkningen fra den egne skyld og hensynet til andre årsager, jf. nedenfor.

U 1943.472 H: Løjtnant havde ladet soldater vade over å – én druknet – hans fejl fandtes ikke at være af en sådan betydning, at ulykken kunne tilregnes ham som uagtsomt manddrab.

U 1967.601 Ø: Under hjemmearnsøvelse udleveret skarp ammunition i stedet for løse skud – frifundet, da der ikke var tilstrækkelig stor uagtsomhed.

U 1969.229 Ø: Påkørsel af mørk fodgænger.

U 1970.682 Ø: Påkørsel i en samme retning kørende knallert, hvis fører pludselig drejede til venstre uden at give tegn. (Smh. U 1958.562 H og 1968.104 H).

U 1976.1000 Ø: Frontalsammenstød, hvor 3 passagerer blev dræbt. De to førere blev

frifundet, idet de »i lige grad er skyld i ulykken, og at den ... udviste uagtsomhed herefter ikke er omfattet af ... §§ 241 og 249«.

TFK 2009.137 V: Rendegravner blev påkørt bagfra en mørk novembermorgen af O. Rendegravnerens reflektser var dels skjulte, dels manglende. Selv om O muligvis havde været ved at spise morgenbrød, var det Ts uagtsomhed, der havde forvoldt Os død.

TFK 2010.1034 V: På motorvej påkørt forankørende, der kørte meget langsomt uden lys. Ikke tilstrækkelig uagtsomhed til § 241.

U 2013.328 Ø: T førte militærkøretøj i splintusåvirket tilstand. En medpassager faldt ud og blev slået ihjel, fordi døren ikke var

lukket. Frifundet for overtrædelse af § 241 (egen skyld).

TFK 2014.1068 V: Narkopåvirket havde ved sin kørsel forårsaget en passagers død og alvorlig legemskaade for en anden. LR

Hvis bilisten uden varsel har fået et tildebebindende, der har forårsaget ulykken, kan der frifindes under hensyn til den manglende uagtsomhed (således TFK 2011.890 V og vedtørende epilepsi TFK 2015.434/2 Ø). Det vil dog ofte være mere rigtigt at frifinde på grund af manglende tilregnelighed (jf. U 1977.889 V og 2005.199 H).

Indtil lovændringen i 1989 indeholdt § 244, stk. 3, regler om simpel vold med døden eller legemsbeskadigelse som følge. I forarbejderne til lovændringen forudsattes det, at den nuværende § 244 også skulle dække sådanne tilfælde, men at følgen kunne tages i betragtning ved strafudmålingen. I U 2005.1915 V var der rejst tillæg for overtrædelse af såvel § 244 som § 241 i en sag, hvor offeret efter flere slag mod hovedet døde af blodninger i kraniet. VL henviser til forarbejderne, frifandt for § 241, men tillagde døden afgørende betydning for udmålingen af straffen efter § 244. (Kritisk Vestergaard: Forbr. s. 21 n. 38).

Ansvar kan eventuelt pådrages, selv om offeret har indvilget i den ufor-svarlige adfærd, jf. Hurwitz: Alm. D. s. 212. En vis egen skyld hos offeret udelukker ej heller ansvar efter § 241. Se nærmere Hurwitz: Alm. D. s. 174 f. og Feilberg Jørgensen NTFK 1972.271 ff.

U 1969.824 H: Ikke tillagt betydning for skyldspørgsmålet, at offeret frivilligt var kørt med spritbilist.

U 1979.485 H: Ikke tillagt betydning, at offeret havde undladt at bruge sikkerhedssele.

MEDD 1995.201 V: Påkørsel af parkeret bil, der ikke havde tændte positionsllys. Dømt.

TFK 2000.165 V: T bakkede sættevogn ind i indkørsel. Mens dette skete, blev den påkørt af personbil, hvis fører blev dræbt. T blev fundet skyldig i overtrædelse af fl. §§ 18 og 3 ved ikke at have sikret sig, at

udtalt, at spørgsmålet om passagerernes brug af sele eller mangel på samme ikke havde betydning for bedømmelse af, om forholdet skulle henføres under §§ 241 og 249.

bakningen kunne udføres uden fare og ulempe. Lastvognens lygter og havartblink var synlige på lang afstand. T havde ikke udvist en sådan grad af uagtsomhed, at han var skyldig i § 241.

U 2000.1611 V: Chauffør T af handicap-bus kørte over O, der var en psykisk handicappet beboer i det pågældende institutionsområde. T havde umiddelbart før konstateret, at der ingen var bag bussen. T bakkede i skridtgang og med udsyn gennem korrekt indstillede spejle. Der var ikke tilstrækkelig grundlag for at fastslå, at T havde udvist en sådan uagtsomhed ved at bakke med bussen, at T havde overtrådt strl. § 241. Derimod blev T uden nogen udtrykkelig begrundelse fundet skyldig i over-

trædelse af fl. § 3. Smh. U 2006.1925 Ø om højresvingende lastbil's påkørsel af cyklist, og TFK 2006.150 V om påkørsel af fodgænger på parkeringsplads.

U 1998.427 H: T opfordrede O til at deltage i russisk roulette og overlod ham en tromlerrevolver med én patron. O skød sig i tindingen. T dømt for overtrædelse af strl. §§ 241 og 252.

MEDD 2001.63: T havde en promille på 1,25, men kørte normalt. O trådte pludselig

Døden skal være forvoldt af den pågældende. Det er ikke udelukket at betragte flere af hinanden uafhængige personer som gerningspersoner.

U 1930.664 H: Påkørt anden bil, som derpå ramte fodgænger – begge bilister straffet (Hurwitz: Alm. D. s. 172 n. 4).

U 1933.579 Ø: Påkørt mand og ladede ham ligge, så han blev kørt over og dræbt af anden bil – begge bilister straffet (Hurwitz: Alm. D. s. 172 n. 4, Feilberg Jørgensen NTFK 1972.270).

En nødvendig begrænsning i paragraffens anvendelsesområde findes i kravene om årsagssammenhæng og adækvans. Smh. Hurwitz: Alm. D. § 31 IV og s. 246 n. 10, Waaben: Ansvar s. 82 ff., Greve: Ansvar s. 68 ff. og Toftgaard Nielsen: Ansvar s. 49 f. Kravene til årsagsforbindelsen nærhed er ret store, når det drejer sig om primærskaden, men ret små, når det drejer sig om sammenhængen mellem primærskaden og dødens indtræden.

U 1936.779 V: Sprængning af vandværkskedel under afprøvning var inadækvat for vandværksingeniøren.

U 1938.1084 V: På grund af kvaksalverbehandling ikke under lægebehandling: frifundet, da der gik 77 dage, inden offeret døde.

ud på landevejen. Frifundet for uagtsomt drab.

TEK 2010.227 Ø: Cyklist (O) dræbt af højresvingende lastbil. T stoppede ved krydset og konstaterede, at O stod med et ben på hver side af cyklen. Da T kørte frem, gik O fremad i den blinde vinkel og uden at orientere sig mod lastbilen. T blev straffet efter færdselsloven, men frifundet for § 241. Jf. U 2011.1502 Ø.

VLT 1953.21: Ejer og arbejdsleder, som havde ladede grusgrav stå med for stejle brnk. (Smh. VLT 1951.68: Udgravning af grund)

TEK 2009.64 V: Lastbilchauffør trak ud til overhaling. En bagfra kommende bilist blev derved tvunget over i venstre side af vejen og påkørte her en cyklist. Det var »den af tiltalte udviste uagtsomhed, der har været den direkte årsag«.

U 1959.107 H: Bilsammenstød i et kryds: 2 passagerer dræbt; begge bilister dømt efter færdselsloven; den ene dømt efter § 241 – den anden frifundet, skønt hans uagtsomhed var betydelig, da han ikke havde en så stor del af skylden for sammenstødet; at hans forhold kunne henføres under § 241. (Komm. Feilberg Jørgensen NTFK 1972.271).

U 1962.796 Ø: Bilist påkørt hestevogn, hestene løb løbsk og ramte 500 m borte en anden bil, hvis fører blev dræbt.

U 1965.742 Ø: Med stor hastighed påkørt vejafmærkning, så 4,5 kg betonstykke blev slynget gennem forrude på modkørende.

U 1969.434 H: Påkørt 82-årig i fodgængerfelt; offeret døde en måned senere i lungebetændelse opstået under sorgelejet (komm. Feilberg Jørgensen NTFK 1972.286). Se også notens henvisninger til praksis; samt DIK 1983-86 s. 158 V).

U 1969.824 H: Spiritbilist påkørte modkørende bil: ved sammenstødet blev hans passager hårdt kvæstet; to måneder senere døde passageren efter en forblødning; der blev forvoldt ved indlægnings af et dræn på

sygehuset; denne komplikation var ifølge

Reislergerdet handeldig (komm. Feilberg Jørgensen NTFK 1972.282). Smh. Rørdam FM 1973.67 f. med referat af VLD, hvor nogle ekstradiagnære komplikationer under langvarigt sygeleje antoges at bryde årsagskæden.

U 1974.1046 V: T foretog en farlig undvigemanøvre, der medførte, at to andre bilister stødte sammen. Afværgemanøveren anses for »den væsentlige medvirkende årsag« til, at den ene chauffør blev dræbt. (Smh. VLT 1958.245).

U 1988.742 Ø: Læge begik grov forsømmelse under diagnostisk indgreb; frifundet, da det ikke kunne udelukkes, at dødsfaldet skyldes en anden samtidig undersøgelse.

Den ansvarspådragende adfærd vil hyppigt have karakter af en (fuldstændig eller delvis) undladelse.

U 1921.361 Ø: Vanrøgt af spædbarn.

U 1927.756 Ø: Opfordret pige til at tage kokain og, da hun blev syg, undladt at meddele omgivelsene årsagen til dette (smh. U 1947.446 Ø og 1947.889 V).

JD 1956.21 U: Narkoselæge dømt for at have forsømt at sikre sig, at blod fra blod-

bank var af den rette type, mens sygeplejersken, der havde udliveret det, blev frifundet.

U 1960.441 V: En installerende ingeniør havde ikke afprøvet et narkoseapparat, hvor to slanger var blevet byttet om.

I praksis gives der i reglen påtalefratid til førere af motorkøretøjer, der i forbindelse med overtrædelse af færdselsloven har gjort sig skyldige i overtrædelse af § 241 ved at forvoldt nærpåtrængendes død. Dette gælder også ved kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, men ikke ved spirituskørsel. Jf. også U 1985.650 V.

I 2002 ændredes strafferammens maksimum fra 4 år til 8 år. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget tilsigter ændringen en skarpelse af straffen for uagtsomt manddrab, der sker i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel. Justitsministeren forudsætter, at normalstraffen for uagtsomt manddrab i sammenstød med spiritus- og promillekørsel forhøjes fra fængsel i 6-8 måneder til fængsel i 10-12 måneder. Det nævnes, at det yderligere kan

være en skærpende omstændighed, at gerningspersonen tidligere er straffet for spritkørsel. Det forudsættes endvidere, at der, hvis kørselen er foregået på en særlig hensynsløs måde, skal fastsættes en straf, der er markant højere end de nævnte 10-12 måneder. Ved uagtsomt manddrab uden spritkørsel skulle straffiveauet på 3-4 måneders fængsel hæves til 6-8 måneder i tilfælde, hvor kørslen i sig selv har karakter af at være hensynsløs. Se nu nederen om 2. pkt. Det var ikke hensigten, at de foreslåede forhøjelser skulle give sig udslag i en øget anvendelse af bevingede domme efter straffelovens § 56, kombinationsdomme efter straffelovens § 58 eller bevingede domme med vilkår om samfundstjeneste. Ud over de nævnte forhøjelser tilsigtes der ikke forhøjelser af strafudmålingsniveauet i sager om overtrædelse af § 241.

I 2004 ændredes »skærpende omstændigheder« til »særligt skærpende omstændigheder«. Dette var en rent teknisk ændring, og der tilsigtedes ikke hermed nogen ændring i det strafbare område eller udmålingsniveauet.

I 2005 ændredes strafsikringsreglen i 2. pkt. Formålet med lovændringen er at opnå en skærpende af straffen for uagtsomt drab begået under særlig hensynsløs kørsel. Justitsministeren tilstræbte, at straffen i disse tilfælde blev lige så streng som straffen for uagtsomt drab begået under spirituskørsel, dvs. kørsel med en alkoholpromille på over 0,50. I bemærkningerne til lovforslaget blev der gjort rede for denne praksis. Det blev samtidig understreget, at fastsættelsen af straffen fortsat skal bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne straffiveauer derfor kan fraviges i såvel opad- som nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder. § 241 var, som nævnt ovenfor, senest ændret i 2002; ved denne ændring tilstræbtes det, at straffen for uagtsomt drab under spirituskørsel i normaltilfælde skulle være fængsel i 10-12 måneder. I lovforslagets bemærkninger forudsattes det, at »særlig hensynsløs kørsel« forstås i overensstemmelse med færdselslovens tilsvarende begreb.

U 2010.1062 H: T påkørte dreng på cykelstret imidlertid, at T's kørsel ikke kan tages til sig. Højesteret fandt, »at T es som udtryk for, at han bevidst satte sig ved sin kørsel med alt for høj hastighed ... ud over hensynet til andres sikkerhed på en har tilisdesat væsentlige hensyn til færdselsikkerheden. Uden nærmere oplysninger om den uhensigtsmæssige manøvre, lig hensynsløs.«

I 2010 indføjedes en henvisning til færdselslovens § 54 (om kørsel i narkotikapåvirket tilstand, træthed m.m.). Henvisningen omfatter både den eksisterende regel om førevere og den absolutte regel om enhver målelig narkotikapåvirkning; se bl.a. TFK 2014.615 Ø. Hovedformålet med lovændringen var

at forbedre færdselsikkerheden. Udover udvidelse af gruppen af strafsikrpende omstændigheder tilstræbtes der en skærpende af strafudmålingspraksis, således at straffen for uagtsomt drab i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel skulle forhøjes fra 10-12 måneders fængsel til 16-18 måneders fængsel, og at straffen i de groveste tilfælde, der lå på op til 2½-3 års fængsel, skulle komme op på op til 5 års fængsel (se bl.a. TFK 2014.1160 V, TFK 2014.1068 V og U 2014.2617 Ø). Om uagtsomt manddrab ved hensynsløs kørsel, se rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Færdsel – Hensynsløs kørsel (fl. § 118, stk. 5) og om uagtsomt manddrab ved spirituskørsel, afsnittet om Færdsel – spirituskørsel (fl. § 53). Om sammenstød mellem § 241 og § 252, se U 2013.854 H.

U 1930.544 Ø: Kriminalbegyets skræmmeskud efter Højesterets opfattelse ikke, at der tages hensyn hertil ved straffastsættelsen «

U 1930.29 H: Fragmand, som havde givet sin chauffør ordre til at køre med defekt lastvogn.

JD 1944.80 U: Læges forveksling af præparater; smh. U 1925.499 Ø om apotek. (Se Harald Gormsen: Retssmedicin, 7. udg. 1989, s. 95 f.)

JD 1948.121 U: Barn dræbt under leg på gådsplads, hvor snedker havde oplagt planker.

U 2005.199 H: Frifindelse af diabetespatient.

U 2006.1367 Ø: Lastbilchauffør anbragte veksellad i højre side af vejbanen uden at afmærke dem. Motorcyklist blev dræbt ved påkørsel.

U 2006.2510 Ø: Aftryret nyårsrakel, som lå på vej.

U 2010.2195: Højesteret udtalte: »Færdselslovens § 54, stk. 2, omfatter ... tilfældegrupper af meget forskellig karakter, hvoraf nogle, men ikke alle kan sideslilles med spirituskørsel, og forarbejderne udelukker

efter Højesterets opfattelse ikke, at der tages hensyn hertil ved straffastsættelsen «

U 2013.1615 Ø: T påkørte to og dræbte en i fodgængerfelt. Kørslen, der bl.a. bestod i overhaling højre om, blev ikke anset for omfattet af 2. pkt. Selv om tilisidsættelse af væsentlige hensyn til færdselsikkerheden som udgangspunkt straffes med bøde, blev T idømt 3 måneders fængsel, idet der ikke var tale om en enkeltstående kørselsfejl, men om flere alvorlige færdselslovovertrædelser.

U 2015.296 Ø: El-skraldebil, hvor håndbremse ikke var trukket, påkørte og dræbte person på gågade. »Føreven« dømt efter § 241, men kommunen frifundet for overtrædelse af § 241, jf. § 306, med henvisning til forarbejderne til § 306 (dissens). Kritik til resultatet: Torfegaard Nielsen i kommentaren til § 306.

U 2016.3839 Ø: Overdragelse af fartlig luftbombe uden fornøden vejledning.

Supplerende bestemmelser:
Srtl. § 246 (legemsangreb med døden som uagtsom følge).
Srtl. §§ 250 og 251 (fremkaldelse af fare for liv med døden som følge).
Den grønlandske kriminallovs § 87.

Bestemmelsen, der omhandlede fosterdrag, blev ophævet ved L. 161 18.5.1937, jf. L. 83 31.3.1938. Se nu surhedsloven.

Bestemmelsen, der bl.a. handlede om salg afbyrdelse, blev ophævet ved L. 120 af instrumenter til brug ved svangerskabs 24.3.1970.

Legemsangreb

Forsættelige legemsangreb behandles i §§ 244-248 og uagtsomme i § 249.

Den **historiske udvikling** blev beskrevet af Knud Waaben i NTFK 1989, 185 ff. Ved lovrevisionen i 1989, som byggede på Straffelovrådets betænkning 1099/1987, blev der gennemført en væsentlig forenkling i udformningen af bestemmelse i §§ 244-46. I betænkningen gav Straffelovrådet udtryk for, at opbygningen af de dægtende regler i for høj grad pegede på uagtsomme følger som strafsærkerpelsesgrund (s. 148), og at det var rigtigere, at man ved lovens beskrivelse mest muligt lagde vægt på voldens beskaffenhed og ved opstillingen af tilstrækkeligt rummelige strafferammer gav plads for den differentiering, der er behov for i de enkelte sager.

I strl.bet. 1917 havde Torp peget på, at der i tilfælde af vold med uagtsomt forvoldte følger i realiteten forelå et forsætteligt legemsangreb i ideel konkurrence med en uagtsom (grovere) legemsbeskadigelse. Denne tankegang blev dog ikke fulgt, hverken i strl.bet. 1917 eller i strl.bet. 1923. Straffelovrådet fandt heller ikke, at der ville være fordele forbundet med at statuere sammenstød mellem en voldsbestemmelse og bestemmelse om uagtsomt drab eller uagtsom legemsbeskadigelse, bl.a. fordi det ville forekomme kunstigt, at en person, der kun havde begået én voldshandling, blev dømt for to forbrydelser. Således også U 2005, 1915 V.

De ændringer, der skete i strafferammerne i 1989, tilsigtede ikke nogen generel påvirkning af udmålingsniveauet i voldssager. I bemærkningerne gives udtryk for, at der kan være behov for en større differentiering i strafudmålingen, navnlig således at straffene i grovere tilfælde inden for normalområdet, f.eks. overfald på ganske søgesløse, ukendte personer, skærpes.

I 1994 ændredes § 247 med henblik på en skærpselse af straffene for overfald på hyrevognschauffører m.fl. I 1997 skærpedes straffene for særligt grov

vold. I 2002 ændredes bestemmelse med henblik på forhøjelse af straffniveauerne, jf. nedenfor. Tilsvarende i 2005 for uagtsomhedslikkelserne. I 2003 indsatte § 245 a om omskæring.

Ved de **sammensatte forbyrdelser**, såsom voldtægt og røveri, hvor vold indgår i gerningsindholdet, kan der som udgangspunkt kun straffes i sammenstød med voldsbestemmelserne, hvis den vold, der er anvendt, falder ind under § 245 eller § 246. Jf. Greve og Elholm: Forbr. s. 89 ff. og Toftgaard Nielsen: Straffesagen s. 200.

Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Ældre lovbestemmelser og forarbejder:

Ft. 4.10.1833.

Strl. 1866 §§ 200-202

L. 80 11.5.1897 indeholder bestemmelser om vold mod søgesløs person. (»Balleloven«).

L. 129 1.4.1905 Midlertidig lov om ændringer i straffelovgivning. (»Alberts prygløvs«).

L. 63 1.4.1911 Midlertidig lov om ændringer i straffelovgivning.

Strl. 1930 § 244.

Strl.bet. 1912 § 238, jf. § 250, mot. 221 f. og § 230, og § 252, mot. 231.

Strl.bet. 1917 § 221, mot. 207 ff.

Strl.bet. 1923 § 222, mot. 341 ff.

RT 1924/25 A.3383 (§ 244)

RT 1927/28 A.5378 (§ 244)

RT 1928/29 B.2197 nr. 243.

RT 1929/30 A.2372 (§ 243)

Ændret ved L. 87 15.3.1939.

RT 1938/39 A.3749 f. og 3778 f., B.805 f.

Ændret ved L. 272 3.5.1989.

Strl.bet. 1987 s. 137 ff.

FT 1988-89 A.2835 ff. og B.1059 ff.

Ændret ved L. 433 31.5.2000.

(Afskaffelse af hæfestr. jf. § 31).

Ændret ved L. 380 6.6.2002.

(Strafferamme hævet fra 1/2 til 3 år).

(FT 2001-02, 2. saml. A.2925.

Litteratur:

Krabbe s. 560 ff.

Hurwitz: Sp. D. s. 253 ff. og 260 f.

Waaben: Forstet s. 103, 108, 137, 146 ff., 193 ff., 298. Sp. D. s. 15 ff. og NTFK

1989/185 ff.

Vestergaard: Forbr. s. 9 ff.

Jørgen Paulsen og Povl D. Jensen: Nye love J 1989 236 ff.

J.P. Hart Hansen: Drab i Danmark 1946-70, 1977.

Peter Illum om rasedr. U 1981 B.370 ff.

Fl. Jensen om tiltalepraksis J 1999, 167 ff.

B. Grothe Nielsen om sanktionsvalg J 1999, 187 ff.

Fl. Balvig: Det voldsomme samfund, 2000 (ann. Toftgaard Nielsen U 2000 B.453 f.).

O. Brink & V. Sørensen om mørketal NTFK 2001, 230 ff.

Buhl m.fl. NTFK 1984, 23 ff. om hustruvold resemedicinsk.

Strl.bet. 2002 II s. 761 ff. og III s. 141 ff.

B. Kyvsgaard & A. Snaare om vold mod kvinder; H. v. Hofer & A. Nilsson (red.):

Brut i vålfärd, Stockh. 2007, s. 181 ff.

Balvig & Kyvsgaard om anmeldelse af vold NTFK 2009, 54 ff.

L. Pedersen: Assessment of violence risk in mentally disordered offenders, 2009.

V (forurettede død som følge af blødning 1 uge efter to krymteslag i hovedet).

Ifølge den tidligere redaktion af § 244 var legemskrænkelser uden straf forhøjede omstændigheder undergivet privat påtale, medmindre almen hensyn krævede offentlig påtale. Nu er denne regel udgået, og al vold er undergivet offentlig påtale. Efter bkg. 302.02.03.2016 § 1, nr. 4, har politidirektørerne adgang til at fratage påtale for overtrædelse af § 244, når ingen betydelig skade er sket, evt. mod vedtagelse af bøde eller betaling af erstatning.

I praksis bedømmes en del af de mindre alvorlige voldshandlinger efter ordensbkg. § 3, som er anvendelig under forudsætning af, at de udøves på et sted, hvortil der er almindelig adgang, og at de forstyrrer den offentlige orden. Se nærmere Komm. pvt. s. 90 ff. om normalpolitivedtægten, der blev afløst af ordensbkg.

Hundelovens § 6 og § 12, stk. 2, indeholder en regel om strafansvar for hidsen af hund på nogen og lign. Eksistensen af denne særregel udelukker ikke, at der pålægges ansvar efter straffelovens voldsbestemmelser.

Supplerende bestemmelser:

§§ 115, 119, 120 og 133 samt 134 a.

Den grønlandske kriminallovs § 88.

Ordensbekendtgørelsen § 3.

§ 245

Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særlig skærpende omstændighed.

Stk. 2. Den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred, straffes med fængsel indtil 6 år.

Ældre lovbestemmelser og forarbejder:

Ændret ved l. 87.15.3.1939.

Strl. 1866 § 203.

RT 1938/39 A.3749 f. og 3780.

Se endvidere ovenfor ved § 244.

Ændret ved l. 272.3.5.1989.

Strl. 1930 § 245.

Strl.bet. 1987 s. 153 ff., FT 1988-89

Strl.bet. 1912 § 239, mot. 222 f.

A.2869 f., B.1059.

Strl.bet. 1917 § 222, mot. 207 ff.

Ændret ved l. 350.23.5.1997.

Strl.bet. 1923 § 223, mot. 341 ff.

FT 1996-97 A.3.197 og B.762.

RT 1924/25 A.3383 (§ 245).

Ændret ved l. 380.6.6.2002.

RT 1927/28 A.5378 (§ 245).

FT 2001-02, 2. saml., A.2925.

RT 1928/29 B.2199 nr. 244.

RT 1929/30 A.2372 (§ 244).

Litteratur:

Se også litteraturlisten ved § 244.

Krabbe s. 566 f.

Hurwitz: Sp. D. s. 256 ff.

Waaben: Forsæt s. 186 ff., 193 ff. og 298

og Sp. D. s. 16 f. og 20 f.

Vestergaard: Forbr. s. 13 f.

Jørgen Paulsen og Poul D. Jensen: Nye lo-

ve. J 1989.236 ff.

Fl. Jensen U 1997 B.342 ff. og J 1999.167

ff.

I sin nugældende udførelse handler § 245 om to grupper af tilfælde, i hvilke maksimumstraffen for vold forhøjes til 6 års fængsel. Det er ingen forudsætning for anvendelse af denne bestemmelse, at der skal idømmes en straf, der overstiger maksimum i § 244. Når handlingen opfylder gerningsbeskrivelsen i § 245, vil den kunne bruges som grundlag for en straf, der ligger under maksimum i § 244, men over det almindeligt anvendte strafniveau for voldsforbrydelser af ordinær type, strl.bet. 1987.153 og jf. motiverne (FT 1988-89 A.2869) til lovforslaget. I disse motiver siges det tillige, at reglen omfatter de forhold, der i de tidligere gældende bestemmelser var beskrevet i § 244, stk. 2, om legemsangreb af særlig farlig, rå og brutal karakter. Efter de foran omtalte bemærkninger til § 245 i strl.bet. og i lovmotiverne må det dog antages, at den praksis, der foreligger vedrørende den tidligere § 244, stk. 2, ikke uden videre er vejledende for den nuværende anvendelse af § 245, stk. 1. Gerningsmomenterne skal være omfattet af gerningspersonens forsæt, men kun i relation til deres faktiskke egenskaber, der udelukker ikke forsæt, at personen ikke selv har opfattet sin adfærd som f.eks. særligt rå eller brutal.

Afgørende for om et angreb er af særlig farlig karakter, er angrebets typiske farlighed, ikke om det i det konkrete tilfælde har medført alvorlig skade. Særligt farligt er et angreb typisk, når det udføres med skyde- eller stikvåben (f.eks. U 2007.240 H, 2006.1155 H og 2008.1299), eller biler (f.eks. U 2007.1929 H og U 2013.854 H, hvor der ikke fandtes bevis for, at T havde haft forsæt til at ramme F, og hvor HR i øvrigt udtaler sig om sammenstød mellem §§ 245 og 252). Se oversigten J 1999.169 ff. Det samme gælder almindeligvis slag med tunge redskaber, f.eks. hammer, økse, jemstang (U 1994.151 H og TFK 2009.915 V), messingsluder på 1/4 kg (DIK 1993.95.230 V) eller kølle (FM 1992.50 V og 65 Ø) og koblen (TFK 2016.92 V). Tilsvarende ved slag med knojern mod ansigtet (AA 1991.56), men derimod ikke ved knytteslag med et omviklet kabel (U 1994.359 V) (J 1999.186). Angreb med lettere midler kan være af særlig farlig karakter, hvis de retter sig mod legemsdele, der er særligt sårbare, jf. f.eks. U 1980.452 Ø (slag med afbrækket stoleben mod issen) og TFK 2016.767 Ø (aftrykning af hardball-pistol under omstændigheder, hvor der var nærliggende risiko for øjenskader), samt TFK 2015.691 Ø (salmakspirtus forårsagede øjenskade), men ikke slag med paraplyskaff mod ansigtet (U 2007.2577 Ø). Dunken af offerets hoved mod

fliser er omfattet af § 245, stk. 1 (U 1994.150 H). Peberspray mod øjnene er omfattet (U 2010.2372 Ø).

Anvendelse af en strømpisjot mod ryg og bryst er efter Retslægerådets opfattelse ikke et særligt rå, brutalt eller færligt legemsangreb. Det skal derfor henføres til § 244. (U 2008.1640 V).

TFK 2010.629 V: T havde skåret to drenge på hhv. 14 og 16 år i hænderne med kniv. BR anvende § 244, fordi det havde været kontrollerede snit. LR anvende § 245, da det ene snit havde forårsaget en betydelig blødning, og da volden var udøvet af en ældre dreng mod to yngre.

TFK 2010.830 Ø: Skodning af cigaret i nakken på O blev af BR henført under § 245, men af LR under § 244, idet den lagde vægt på, at forbrændingen kun havde en diameter på 1 cm, og at smerterne var ophørt efter 1½ time.

Ved slag eller kast med flasker og glas får man et vist indicium for den generelle færlighed i, om glasset eller flasken knuses, og i, om genstanden rammer ansigtet. Se oversigten J 1999.173 ff. samt U 2005.2319 Ø, TFK 2006.86 Ø og U 2011.1322 H, hvor Højesteret udtalte, at slag med eller kast af flaske eller glas mod ansigtet på grund af handlingens typiske færlighed som udgangspunkt må anses for omfattet af § 245. Kast med sten på størrelse med halv krymæve mod politibetjente ikke omfattet af § 245, da stenen blev kastet fra en afstand af 20-30 meter (TFK 2014.88 V). Landstretten fandt, at kast med (halv)fuld dåse mod hoved ikke var omfattet af § 245, jf. TFK 2012.1045 V.

Spark henføres som udgangspunkt under § 244. Det gælder også spark i ansigtet på liggende person (jf. J 1999.182 f.). Hvis der sparkes med særligt spidse eller tunge støvler, kan angrebet være særligt færligt. (F.eks. U 1994.137 Ø, FM 1994.12 Ø). Angrebet kan også blive særligt færligt på grund af stedet, hvor sparket rammer, f.eks. i maven på højgravid kvinde (DIK 1993-95.232; anderledes TFK 2001.502 V; jf. J 1999.182) eller i øjet (U 1994.137 Ø). Hvis sparket er særligt kraftigt (U 2005.2125 H), eller der er tale om et stort antal (FM 1992.50 V), kan dette tale for at bruge § 245. Stedet, hvor handlingen udføres, kan gøre § 245 anvendelig, f.eks. spark ned ad en trappe (U 1999.1599 H).

TFK 2005.720 Ø: LR udtalte: »... uanset det må lægges til grund, at de tiltalte var iført kondisko, er den udøvede vold og de omstændigheder, hvorunder den blev udøvet, og hvorved A er sparket voldsomt i hovedet, også mens han værgeløst lå ned, med rette henført under ... § 245, stk. 1.«
TFK 2011.467 V: BR udtalte: »Da F er blevet sparket i hovedet, mens han lå ned ...

§ 245.« LR stadfæstede. Formuleringen er formentlig noget for generel.

U 2011.59 Ø: T havde givet O et hårdt knæ i skridtet og grebet ham hårdt i skridtet, en testikel flækkede. Forholdet blev henført under § 244.

Som anført i kommentaren til § 244 må anvendelsen af mindre færlige halsgreb henføres under den bestemmelse, men har angrebet været så kraftigt, at det har medført punktformede blødninger eller halsmærker, eller i øvrigt været kvalificeret, må det anses for omfattet af § 245, hvis ikke det vurderes som et forsøg på drab. (F.eks. U 2006.589 H).

T puttede på en café 3-4 knuste metalontabletter i Os øl. Uden for cafeen tog T Os mobiltelefon og efterlod ham i hjælpeløs tilstand, kort efter faldt O om i livsfare med næsten ophørt vejrtrækning. T blev straffet efter §§ 245, 250 og 288. (U 2010.3034 Ø).

Situationer, hvor angrebet må karakteriseres som særligt rå eller brutalt, foreligger typisk, når voldsanvendelsen fortsætter mod et værgeløst eller ukampdygtigt offer. Også angreb med ufærlige midler, f.eks. næveslag og spark, kan under disse omstændigheder antage karakter af at være særligt rå eller brutale (jf. J 1999.184). Men denne karakterstik vil også gælde enkeltstående angreb, der gennemføres på en særligt smerteforvoldende måde, f.eks. tilføjelse af brandsår, piskning eller indførelse af fremmedlegemer i offerets legemsåbninger og overbrusning med meget varmt vand (TFK 2000.100 V). (I FM 1996.13 Ø blev det anset for særligt rå og brutalt at bide en del af et øre i forbindelse med krymæveslag, se tilsvarende TFK 2013.681 V (afbidning af del af øre) og 2015.375/2 V (afbidning af finger)). Hvis volden udøves kontinuerligt i et begivenhedsforløb, bør dette bedømmes som en helhed, dvs., at selv om der i det indgået handlinger som isoleret set ville være blevet bedømt efter § 244, skal der alene straffes efter § 245. (TFK 2009.652 V; tilsvarende anderledes TFK 2010.908 V og 2011.767 V).

TFK 2005.618 V: LR udtalte: »[T]iltalte tilføjede F adskillige krymæveslag i ansigtet, mens F sidod op, og at tiltalte også, efter at F var faldet om på jorden, fortsatte med at slå denne i ansigtet adskillige gange. ... [V]olden var af et sådant omfang, at F blev uklar og havde ufrivillig afføring, hvorfor han ... [har] været værgeløs. ... Efter en samlet vurdering ... karakteriseres ... [den] som et særligt rå eller brutalt karakter ...«

TFK 2006.610 V: F blev skubbet ud over køl og faldt 1½ m ned i åen.

TFK 2012.134 V: T1 og T2 havde gennemgået mange skubbet F, der var forsøjet og beruset, ned i koldt havnebassin og til sidst efterladt ham i vandet, hvorfra han havde svært ved at komme op (omfattet af §§ 245 og 250).

At volden har haft skade til følge, nævnes kun som et strafudmålingsmoment i § 245; her kræves uagtsomhed mht. følgen, jf. § 20. Men skadens beskaffenhed eller omfang kan indicere angrebets færlighed eller omfang og voldsomhed og derved føre til en slutning om, at det opfylder de kvalificerende kendetegn, der indgår i beskrivelsen af gerningsindholdet i § 245.

MEDD 1996.199 Ø: Tvungen indgivelse af 75 panodilbletter henført under § 245, stk. 1.

TFK 2012.362 Ø: Lanset alvorlig skade (lårbrænd på 8 uger gammel datter) fandt BR og LR ikke tilstrækkeligt bevis for grov vold og dømte for overtrædelse af § 244.

Vold udført af flere i forening mod et offer kan tale for anvendelsen af § 245, stk. 1, da offerets mulighed for at forsvare sig og beskytte sig mod gerningspersonernes angreb er reduceret i forhold til den situation, hvor der kun er en angriber. Dette gælder særligt, hvis offeret bliver fastholdt af nogle af gerningspersonerne, mens andre udøver volden, jf. FM 1992.128 Ø og DIK 1990-92.160 Ø. Jf. J 1999.184 f.

Mishandling statueres, når en række voldshandlinger udøvet over en periode fremtræder som udslag af gerningspersonens overlegne stilling i forhold til et offer, der ofte befinder sig i et eller andet slags afhængighedsforhold. Slag mod en bevidstløs kan også være mishandling. Børnemishandling omtales af Ole Sigel i J 1979.197 ff., og fra senere praksis kan bl.a. henvises til U 1982.951 Ø (5½-årig dreng) og 2009.2893 H. Vedvarende voldsudøvelse over for hustruer eller samleversker kan også antage karakter af mishandling, se f.eks. U 1981.387 Ø.

U 2012.1119 H: Omfattende vold udøvet af far over for tre sønner i en periode på mindst 10 år var omfattet af § 245, selv om forholdene isoleret set alene var omfattet af § 244.

TFK 2015.202 Ø: Omfattende vold mod egne børn over en længere periode ikke henført under § 245.

Fleere af forholdene var ikke omfattet af § 245. TFK 2016.602 V: Forældrepar dømt for mishandling, jf. § 245, ved adskillige gange over en længere periode at have udøvet simpel vold over for deres børn.

TFK 2016.471 Ø: Arbejdsgiver dømt for genagtne voldshandlinger mod to ansatte.

TFK 2016.1185 V: Forældrepar dømt for overtrædelse af § 244 ved over en 5-årig periode at have slået deres børn med flad hånd i bagdelen mange gange.

I sin tidligere formulering angik § 245 forsætlig legemsbeskadigelse. Denne fremtrædelsesform dækkes nu af beskrivelsen i **andet stykke**, men som det fremgår af formuleringen, kommer denne regel kun til anvendelse, når voldsudøvelsen ikke har en karakter, der dækkes af første stykke.

Skade foreligger, når angrebet har nødvendiggjort lægehjælp, eller når det har medført længere tids sygeleje eller uarbejdsdygtighed. Hævelser, buler, blå øjne, blå mærker og striber er ikke 'skade'. Forstuvninger af fingre eller tæer er ikke 'skade', og mindre rifter og sår, der kan behandles med hæfteplaster, er det heller ikke. Den praksis, der foreligger om dette begreb, er udvik-

let ved stillingtagen til 'skade' som en uagtsom følge, der gav grundlag for anvendelse af en skærpende sidsstrafferamme efter de tidligere regler. Grænsen blev, som omtalt ved § 244, draget ret lavt. Den tidligere praksis vedrørende § 244, stk. 3, kan næppe overføres, men grænsedragningen er nu af mindre betydning. Det er, som nævnt, kun forsætlig skadtilføjelse, der omfattes af § 245, stk. 2. Ved voldsforbrydelser er der visse vanskeligheder ved at gøre forsat til handlingens følger til kendemærke på en kvalificeret voldsforbrydelse. Voldshandlinger er typisk impuls handlinger, ofte forøvet i spirituspåvirket tilstand, og bortset fra sager om knivstik, skud og anden anvendelse af farlige angrebsmidler savnes der hyppigt grundlag for under en straf-fesag at slutte noget om, hvorvidt gerningspersonen i voldsudøvelsens øjeblik har tilisiget skadefølgen eller haft en sådan erkendelse af handlingens sand-synlige følger, at han/hun kan siges at have haft forsat til legemsbeska-digelse. Dette er baggrunden for, at det ved revisionen blev foretrukket at lade karakteren af voldshandlingen være det principale kriterium for anvendelse af reglen.

Har den særligt rå, brutale eller farlige vold haft uagtsom skade til følge, vil dette kunne tillægges strafudmålingsmæssig betydning, og det samme gælder selvsagt, hvis det må lægges til grund, at et forhold, der henføres un-der § 245, stk. 1, er udøvet med forsat til skadetilføjelse (AA 1991.66 ff.).

Medens påvirkninger af psyken ikke kan anses for omfattet af § 244, angår § 245, stk. 2, også skade på helbred, således at tilføjelse af psykiske traumer er indbefattet.

§ 245 a

Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.

Forarbejder:

Indsat ved L 386 28.5.2003
FT 2002-03 A.5521, B.955 (L 183)

Litteratur:

Vestergaard, Forbr. s. 16
Lene Ravn i Mohr & Nømiz (Hrsg.):
Strafrecht aus nordischer Perspektive, Aa-
chen 2003, s. 195 ff.

Peter Garde i Disse var ordene, Festskrift for Rødovre Konventet 2001, s. 73 ff., op-
trykt i Nye Arndtstræde, 2008, s. 596 ff.
og Peter Garde: Omskærelse, forbrydelse
eller gudsdyrkelse, NTFK 2014.1 ff.
H.J. Lassen: Omskæring – kvalificeret
vold?, TFK 2016.259 ff.

Bestemmelsen blev indsat i straffeloven i 2003. Omskæring af kvinder var også strafbar tidligere, idet de almindelige voldsbestemmelser dækkede disse handlinger. Den nuværende bestemmelse blev indsat for politisk at markere en særlig afstandtagen fra disse handlinger og for i loven at fastslå, at »der ikke under nogen omstændigheder kan gives samtykke til kvindelig omskæring – hverken af pigen selv eller af forældrene – med den virkning, at indgrebet bliver strafritik«.

Ved kvindelig omskæring forstås ifølge lovforslagets bemærkninger (pkt. 2.1) »alle indgreb, hvor der fjernes større eller mindre dele af de kvindelige ydre kønsorganer af kulturelle eller traditionsbæsteme grunde«. Bestemmelsen omfatter altså også indgreb, som fysiologisk kan sammenlignes med den lovlige omskæring af drengebørn. Der skelnes mellem følgende former for omskæring:

Sunnaomskæring, hvor der sker en fjernelse af slimhinderfolde over klitoris. På grund af de anatomiske forhold er der en betydelig risiko for, at der bortskæres mere end blot slimhinderfolde. Efter Sundhedsstyrelsens opfattelse forekommer det næppe i praksis, at indgrebet foretages, uden at der også fjernes en del af klitoris. En hel eller delvis fjernelse af klitoris kaldes **klitto-ridectomi**.

Excision, hvor der sker en hel eller delvis fjernelse af klitoris samtidig med en hel eller delvis fjernelse af de små skamlæber.

Infibulation, hvor klitoris, de små skamlæber og dele af de store skamlæber fjernes, og de rå sårflader enten sys sammen eller holdes sammen på anden måde, således at der kun efterlades et meget lille hul til vandladning og menstruationsblod.

Der er ikke nogen skarp overgang mellem disse former, og de er alle omfattet af § 245 a. Derimod vil et rituel stik i klitoris ikke være omfattet af bestemmelsen. En plastikkirurgisk genskabelse af hymen vil næppe heller være omfattet.

Sammenlysning efter det oprindelige indgreb vil efter bemærkningerne til lovforslaget være en skærpende omstændighed, men den er ikke selvstændigt kriminaliseret i § 245 a. En genoprettelse af sammenlysningen efter en fødsel er heller ikke omfattet af bestemmelsen, og den vil i øvrigt være retmæssig, hvis lægen forinden har fået et informeret samtykke hertil, og det sker efter en samlet lægelig vurdering (lovforslagets bemærkninger pkt. 4.3).

Det siges i bemærkningerne til lovforslaget (pkt. 1), at bestemmelsen dækker »enhver form for kvindelig omskæring«. Sundhedsstyrelsens refereres for, at sådanne indgreb aldrig kan være lægeligt begrundede. I motiverne til lovforslaget siges der dog videre, at en bortskæring kan være lovlig, hvis den er lægeligt begrundet, f.eks. i forbindelse med en fødsel eller ved fjernelse af en byld. § 245 a omfatter derimod indgreb af kosmetiske grunde.

Der gælder for denne fortrydelse undtagelser fra de almindelige regler om territorial gyldighed og dobbelt strafbarhed, jf. srl. §§ 7, stk. 1, nr. 2, litra a, 7 a, stk. 2, nr. 5, og 10 a, stk. 3, samt om forældelse, jf. § 94, stk. 4.

Der har traditionelt været antaget, at drengebørn lovligt kan omskæres. Det har nu fået lovstøtte gennem den nærliggende modsætningsstilling fra § 245 a. I lovforslaget tages der udtrykkelig afstand fra en ligestilling af indgrebene (pkt. 4.3). (Mulligvis anderledes Kamov n. 1016 og Garde NTFK 2014.1, hvor det antages, at hvis en læge omskærer en voksen mand af religiøse grunde og efter dennes begæring, er forholdet strafrit, men omskæring af børn under graverende omstændigheder kan være strafbar, herunder navnlig hvis det sker uden lægelig medvirken, med snavsede instrumenter og manglende indgriben ved efterfølgende komplikationer. Se i øvrigt Lassen TFK 2016.259 ff.).

Supplerende bestemmelse:
Omskæring strider mod EMRK art. 3. Se i øvrigt Kølbros EMRK s. 254.

§ 246

Har et legemsangreb, der er omfattet af § 245 eller § 245 a, været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

Ældre lovbestemmelser og forarbejder:
Srl. 1866 § 204. FT 2001-02, 2. saml., A.2925.
Se endvidere ovenfor ved § 244. Ændret ved l. 386 28.5.2003.
FT 2002-03 A.5521 (L 183).

Srl. 1930 § 246. FT 2002-03 A.5521 (L 183).

Srlbet. 1912 § 240, jf. § 5 i, mot. 223.

Srlbet. 1917 § 223, mot. 207 ff.

Srlbet. 1923 § 244, mot. 341 ff.

RT 1924/25 A.3383 f. (§ 246).

Ændret ved l. 272 3.5.1989.

Srlbet. 1987 s. 154 f.

FT 1988-89 A.2870, B.1059 f.

Ændret ved l. 350 23.5.1997.

FT 1996-97 A.3197 og B.762.

Ændret ved l. 380 6.6.2002.

(Strafferamme hævet fra 8 til 10 år).

FT 2001-02, 2. saml., A.2925.
Ændret ved l. 386 28.5.2003.
FT 2002-03 A.5521 (L 183).

Litteratur: Se også litteraturlisterne ved §§ 244, 245 og 245 a

Krabbe s. 567 f.

Hurwitz: Sp. D. s. 258 f.

Waaben: Sp. D. s. 29 ff.

Vestergaard: Forbr. s. 15 f.

Jørgen Paulsen og Poul D. Jensen: Nye lo-

ve J 1989 236 ff.

Pl. Jensen U 1997 B.342 ff.

Denne bestemmelse er nu en straffeskærpselsesregel i forhold til §§ 245 og 245 a. Når voldsudøvelse, der er omfattet af § 245 eller § 245 a, har været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige følger, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, stiger strafframmen efter § 246 til 10 år. § 246 er mindre restriktivt affattet og har et lavere strafmaksimum end den tidligere § 246; se herom strl.bet. 1987 s. 154 f.

§ 246, 1. led, har sit primære anvendelsesområde, hvis offeret har været i livsfare (U 1991.109 H, FM 1993.39 V og FM 1996.113 V – smh. de tre afgørelser med tilalebeegrænsning i U 1992.741 H). På baggrund af U 1994.648 H er anvendelsesområdet for § 246, 1. led, herudover meget begrænset, jf. også strl.bet. 1987 s. 155.

U 1994.648 H: T havde tvunget en kvinde til at klæde sig af og derpå skudt på hende med plastikkugler fra en luft- og fjederpistol. Tvunget hende til at føre isterninger op i skeden og endelammen, skudt hende i metal-skrue op i endelammen, tvunget hende til at skyde sig selv i munden og til at bide sig i den ene brystvorte med en skærbider. HR's flenal afviste brugen af § 246, mens mindretallet anvendte denne. (Smh. Fl. Jansen U 1997 B.345).

U 1995.326 V: T havde knust et glas mod offerets øje og drejet det knuste glas rundt i øjet, hvilket bevirkede, at offerets øje efterfølgende måtte fjernes ved operation. LR udtalte: »Det findes ... ikke med fornøden sikkerhed at kunne fastslås, at tiltale med vilje har drejet det knuste glas rundt i F's øje. Det må imidlertid lægges til grund, at tiltale havde besluttet sig til at hævne sig på F for den skade, som tidligere på offeren var blevet tilløjet A, og at det var velovervejet, at tiltale brugte et glas som redskab. Inden tiltale slog med glasset, fik han F til at vende sig om, og det var således bevidst, at han slog glasset ind mod F's ansigt. Slaget, der blev ført med en sådan kraft, at glasset blev knust mod kindbenet, blev rettet mod øjenregionen, og tiltale må have indset det som overvejende sandsynligt, at glasset ville gå i stykker ved slaget, og at det splintrede glas ville ramme øjet, der herved ville blive ødelagt eller alvorligt

beskadtiget. På denne baggrund tiltrædes det, at det af straffelovens § 245 omfattede legemsangreb har været af en så grov beskaffenhed og har haft så alvorlige følger, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, og forholdet er derfor med rette henført under straffelovens § 246.«

Som det fremgår af referatet af dommen, henføres forholdet både under 1. og 2. led i § 246. Anvendelsen af § 246, 1. led (voldens grove beskaffenhed) forekommer at være på grænsen af den linje, som flertallet i HR anlagde i U 1994.648 H angående anvendelsesområdet for § 246, 1. led.

U 1995.838 H (fh. 14): T (ordensholder) havde i en krigsfangelejr tildelt offeret mange slag i hovedet med et læderbælte og herunder ramt offeret i højre øje med bæltespændet, hvorved øjet blev beskadtiget med nedsat syn til følge. LR domfældte i overensstemmelse med tiltalen efter § 245, stk. 1, jf. § 246 (voldens grove beskaffenhed). En enstemmig HR udtalte i relation til subsomptionssspørgsmålet: »Forhold 14 ... er begået i Drettelj-lejren over for afkræftede, værgeløse fanger uden mulighed for beskyttelse fra myndigheder eller andre mod overgreb, som ofrene måtte frygte kunne fortsætte længe og stadigt mere alvorligt.« Forholdet fandtes herefter med rette henført under strl. § 245, jf. § 246.

U 2006.731 H: T stak gentagne gange sin tidligere kæreste (A) og dennes nye kæreste (B) med en kniv med en kling på 18 cm. As læsioner havde været livsfarlige, og hun pådrog sig varige men bl.a. betydeligt nedsat gangfunktion. B havde ligeledes været i livsfare og fået varige men, bl.a. som følge af en fjernet milt. HR henførte forholdet under § 245. »Uanset det anvendte våben og de alvorlige silk ... [har legemsangrebene ikke] været af en så grov beskaffenhed, at dette i sig selv fører til, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, jf. ... § 246. De påførte skader ... har ikke været så alvorlige, at de i sig selv indebærer, at forholdene skal henføres

Ved bedømmelsen af, om der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, er det muligt, at man i nogle af dommenes præmisser kan indlægge, at der er foretaget en helhedsvurdering af sagens faktiske forhold. Som anført nedenfor er ødelæggelse af det ene øje i nogle afgørelser henført under § 246, 2. led, mens dette i andre afgørelser er blevet afvist og alene henført under § 245, stk. 1. Denne forskel i subsomptionen kan bero på en principiel uenighed vedrørende spørgsmålet, om ødelæggelse af det ene øje er en så alvorlig følge, som foreskrevet i § 246, 2. led, men kan også bero på, at retten ved bedømmelsen af, om der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, ikke kun har inddraget følgen, men har inddraget samtlige sagens momenter.

DIK 1993-95.230 V: T havde med en 260 g tung messingsstøder tildelt en taxa chauffør slag i ansigtet og i hovedet, således at offeret pådrog sig to sår i hovedbunden, hvoraf det ene måtte sys, et blå mærke bag venstre øre og en så kraftig beskadigelse af det venstre øje, at dette måtte bortopereres. LR tilfældte, at forholdet blev henført under strl. § 245, stk. 1. Efter det oplyste om legemsangrebets karakter og de omstændigheder, hvorunder det var begået, fandt LR ikke grundlag for at anlægge, at legemsangrebet havde været af en så grov beskaffenhed, at der forelå særdeles skærpende omstændigheder. Efter det oplyste om legemsangrebets følger fandt LR heller ikke grundlag for at anlægge, at legemsangrebet havde haft så alvorlige følger, at der af den

til § 246. [HR] ... finder heller ikke efter en samlet bedømmelse, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder.« (Dis-sens. 3-2).

TFK 2010.868 V: To forældre havde flere gange udøvet vold mod deres søn fra kort efter hans fødsel og de følgende måneder. Han havde blandt andet en brækker overarm, brud på begge nægleben, brud på lilleribben, arhvining i hofeskal og brud på begge skinnerben. BR: »Efter ... voldens karakter og omfang og de påførte skader er der på trods af forholdets grovhed ikke fornøden grundlag for ... § 246.« LR stadfæstede i henhold til grundene.

grund forelå særdeles skærpende omstændigheder. LR tilfældte derfor, at beklagelse for at henføre forholdet til strl. § 246 ikke var opfyldt.

U 1994.137 Ø: T havde tildelt offeret to knymæveslag i ansigtet og flere spark på kroppen og i ansigtet iført spidse cowboysøvler, hvorved offerets venstre øje blev alvorligt beskadiget, således at synet på øjet blev nedsat til 0,04 %. Offeret fik senere glasøje. Retten udtaler bl.a. følgende: »Det lægges endvidere til grund, at O herefter slog T i hovedet med et så voldsomt knymæveslag, at O faldt om på jorden uden forinden at have angrebet tiltale, og at denne herefter tildelte O et spark på kroppen og et meget hårdt spark i øjenregi-

onen med den i lægeetklæringen konstaterede skade til følge. Det lægges endelig til grund, at sidsnævnte spark er tildeelt. O, mens han lå stille og forsvarsløs på jorden. Et spark, udført under foranævnte omstændigheder findes at måtte henføres under straffelovens § 245. Uanset at legemsangrebet må anses at have haft alvorlige følger for ... O, findes det overvejende be-
tænkeligt at anse det for godgjort, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, hvorfor tillætte vil være at frifinde for overtrædelse af straffelovens § 246.«

U 1992.170 Ø: T tildelte offeret, der lå ned som følge af et knyttævestlag fra en anden

Det fremgår af ordlyden, at § 246, 2. led kan anvendes ved dødens indtræden (f.eks. U 1996.1048 H). Herudover kan § 246, 2. led, anvendes ved alvorlig invalidering. Dette kan f.eks. være i form af hjemmekade (FM 1994.174 V og 1993.51 Ø), en stort set ubrugeligjort arm (FM 1991.45 Ø), fuldstændigt tab af høreelse (U 1992.318 Ø), ødelæggelse af begge øjebølber med total blindhed til følge (FM 1993.50 V) eller total ødelæggelse af det ene øje (U 1992.170 Ø, 1995.326 V, men modsat 1994.137 Ø og DIK 1993-95.230 V). Smh. f.eks. TFK 2015.496 Ø, hvor det blev anset for uvist, hvor meget hjerneskaden på længere sigt ville påvirke F, og der derfor ikke var tilstrækkeligt grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 246, med TFK 2013.30 V, hvor adskillige slag, spark og tramp mod bl.a. F's hoved havde ført til så alvorlige skader, at forholdet henførtes til § 246.

Det er ikke en betingelse for at anvende § 246, 2. led, at der er tale om varig skade (FT 1988-89 A.2870, DIK 1993-95.243 Ø (med betydlig kraft presset et kosteskafn op i en kvindes endelarm med beskadigelse af lakkemuskulaturen og delvis overtrivning af ringmusklen til følge – kvinden havde endnu ikke genvundet normal endelarmfunktion) og U 1994.598 Ø (ved spark og tramp mod hoved og krop blev tolvfingerarmen slået itu, og hovedet af bugspsykirtlen blev udsat for en tværslæsion, således at den var næsten overrevet, med langvarig hospitalsindlæggelse til følge og med risiko for varige mén og varig arbejdsdygtighed. LR bemærkede, at offeret blev påført legemsbeskadigelser af en sådan art, at de ofte er behæftet med høj dødelighed, og i den foreliggende sag med langvarig sygdom og arbejdsdygtighed)). Jf. også Fl. Jensen U 1997 B.346 ff. Modsat TFK 2015.496 Ø.

person, enkelte slag og et spark på kroppen, hvorefter tillætte løbte en brosten på ca. 20 × 20 × 30 cm² og sående ved forurettedes fødder kastede brosten mod det liggende offer, som blev ramt i ansigtet med meget betydlig kraft. Offeret fik brud på næsten samtlige ansigtsknogler. Higesom venstre øje blev flækket, hvilket medførte, at øjet måtte fjernes. Forholdet fandtes omfattet af strfl. § 246.

TFK 2014.316/2 V: Slag i hoved med stålstol ødelagte øje, men forholdet blev henført under § 245 under hensyn til, at der kun var slået en gang.

Det er en forudsætning for anvendelse af § 246, 2. led, at de alvorlige følger står i årsagssammenhæng med den udøvede vold, er påregnelige og kan tilregnes gerningspersonen som uagtsomme, jf. § 20.

U 1991.896 H: T blev fundet skyldig i overtrædelse af strfl. § 246 ved at have tildeelt en dreng på 9 måneder, som han havde i pleje mod betaling, et slag i baghovedet, der tilføjede drengen en blodansamling under den hårde hjemhinde med deraf følgende væskeansamling i hjernen, hvilket bevirkede, at drengen næste dag afgik ved døden.

U 1996.1638 H: De tillætte blev dømt efter § 246, jf. § 245, stk. 1, ved over et tidsrum af ca. 2 timer at have udøvet vold mod en 61-årig invaliddispensonist, der påførtes en intrakraniel blødning, der gjorde det meget tvivlsomt, om han ville have kunnet overleve, hvis ikke han ca. 12 timer senere var blevet dræbt af en af de tillætte. LR anførte bl.a. følgende: »Den kvæstelse i nakke-regionen, som førte til en livstruende indre blødning, må antages at være en følge af den omfattende vold, en af disse 3 tillætte er indtrådt ved, at A's nakke i forbindelse med et slag eller en skalle er blevet slået ind mod noget hårdt, meget muligt en træstolpe på den stol, han sad i. Det har været påregneligt og forudsæteligt for de tillætte, at en skade af denne karakter kunne indtræffe

som følge af volden, og blødningen, som ville have medført døden, hvis ikke A forinden var død af andre årsager, må tilregnes de tillætte som en uagtsom følge af deres vold. I hvert fald på denne baggrund findes der at foreligge særdeles skærpede omstændigheder, således at forholdene som påstået af anklagemyndigheden må henføres under straffelovens § 246.«

Da offeret senere blev dræbt, er der ikke årsagssammenhæng mellem den udøvede vold og offerets død. Derfor anføres retten den livstruende intrakranielle blødning, og ikke offerets død, som den alvorlige følge, der begrunder anvendelse af § 246, 2. led. I relation til den intrakranielle blødning anser retten årsagssammenhæng, påregnelighed og uagtsomhed for at være til stede.

TFK 2009.245 H: Retten delte mht., om døden skyldtes volden eller medicinindtagelsen.

TFK 2009.624 V: Hjemmeblødning skyldtes enten slaget, faldet eller en kombination.

U 2008.792 Ø og TFK 2010.153 Ø: »Shaken baby impact syndrome«.

§ 247

Begås nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 244-246, af en person, der tidligere er dømt for forsædligt legemsangreb eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold, kan straffen forhøjes eller indtil det halve.

Stk. 2. Det samme gælder, når en lovovertrædelse som nævnt i §§ 244-246 begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold.

<i>/Eldre lovbestemmelser og forarbejder:</i>	<i>Litteratur:</i>
L. 80 11.5.1897 indeholder nogle bestemmelser om vold mod sagelses person.	Krabbe s. 569.
L. 129 1.4.1905. Midlertidig lov om nogle ændringer i straffelovgivningen.	Hurwitz: Sp. D. s. 262.
L. 63 1.4.1911. Midlertidig lov om nogle ændringer i straffelovgivningen.	Hurwitz: Alm. D. § 79.
Srl. 1930 § 247	Srl. bet. 1987 s. 158 og 94.
Srl. bet. 1912 § 241, stk. 2, mot. 223.	Greve i Kriminalstatistik Arbog 1999 s. 65 ff.
Srl. bet. 1917 § 224, mot. 210.	Henrik Zahle, Festschrift til Aage Michelsen, 2000, s. 1 ff.
Srl. bet. 1923 § 225, mot. 344	Srl. bet. 2002 1 s. 186 og 207 f
RT 1924/25 A.3384 (§ 247).	Det nuværende stk. 1 svarer til § 247 i dens oprindelige formulering. I 1994 gennemførtes nogle mindre ændringer og tilføjeses
Ændret ved L. 366 18.5.1994.	stik. 2.
FT 1993-94 A.1339 ff. og B.905 ff.	

Brugen af **stk. 1** forudsætter, at de almindelige betingelser for gentagelsesvirkning i § 84 er opfyldt. Stk. 1 forudsætter endvidere, at der enten er begået en overtrædelse af §§ 244-246 eller en anden forbrydelse, »der har været forbundet med forsættelig vold«. I forarbejderne (srl. bet. 1923 sp. 344) henvises der til lovdokstets legaldefinition af vold i § 3, nr. 3, som »personlig Vold, hvormed ligestilles Hensættelse i bevidstløs Tilstand eller Berøvelse af Modstandsevne ved Anvendelse af bedøvende, hypnotiske og lignende Midler«. Det betyder eksempelvis, at et røveri, hvor ansvar efter § 244 er blevet absorberet, er omfattet af stk. 1, hvorimod en trussel (§ 266) eller et røveri, hvor der alene er truet med vold, ikke er det. Drab og voldslagt vil altid være omfattet.

Den almindelige bestemmelse om gentagelse i § 84 kræver, at gerningspersonen »er fundet skyldig«. Det antages, at bøvedetagelser opfylder dette krav, jf. Komm. srl. 1 s. 496 og U 2007.1660 Ø. Ordlyden i § 247 er imidlertid snævrere, »dømt for«. Det er herefter et spørgsmål, om § 247 kan udvides, så den også dækker f.eks. bøvedetagelser. Indtil 1994 forudsatte stk. 1, at der tidligere var idømt frihedsstraf. Formålet med lovændringen i 1994 var at indføre »en almindelig gentagelsesvirkning for alle voldsforbrydelser og uanset udfaldet af den tidligere voldssag« (FT 1993-94 A.1346). Ved U 2007.1660 Ø er det lagt til grund, at en bøvedetagelse ikke er omfattet af »dømt for«, men af bestemmelsens fuldstændige analogi.

TFK 2001.688 V: § 247, stk. 1, anvendt: ikke var endelig på tidspunktet for den se-forbrydelsen var røveri.

DIK 1996-98.264 V: Ikke af betydning for anvendelsen af stk. 1, at den tidligere dom TFK 2009.824 V: Trussel efter § 119 kunne ikke være en forstraf med hensyn til § 247, stk. 1.

U 2007.2918 Ø: § 247, stk. 1, anvendt under anken, selv om det ikke var påberåbt i første instans.

U 2013.2222 Ø: Dømand, der 9 år tidligere var idømt straf for vold, blev idømt 40

dages fængsel, jf. § 244, jf. § 247, stk. 1, for at give F skub, så denne faldt ned af urpæ og pådrog sig behandlingskrævende fångelse.

Reglen om strafforhøjelse i **stk. 2** tog særligt sigte på vold mod hyrevognschauffører. I retspraksis har man fortolket § 247, stk. 2, således, at den omfatter hyrevognschauffører (f.eks. U 1995.706 Ø), kontrollører ved fodboldkampe (U 1997.1275 Ø), en frivillig, ulønnet vagt ved frituftsconcert (U 2005.1954 Ø), en festivalvagt (TFK 2012.773 V), falkreddere (U 1997.1567 Ø), vagtmænd i bowlingcentre og restauranter (U 1998.150 Ø), inkassatorer (U 2000.340 H, jf. H. Zahle: Om sorg for retfærdighed, 2003, s. 26 ff.), buskonduktører (U 2009.878 H) og butikskontrollanter (U 2000.339 H). Dvs., at bestemmelsen ikke blot anvendes ved personer, hvis arbejde består i at præstere en positiv ydelse i forhold til voldsmanden (smh. Zahle s.s. 4).

Volden skal udøves i forbindelse med den relevante erhvervsituation. Vold mod en taxichauffør, der er almindelig værtshusgæst, er ikke omfattet. Det afgørende er, om volden udøves på en måde, der har sammenhæng med erhvervsrollen. Stk. 2 er anvendt, selv om voldsudøvelsen sker senere. (TFK 2001.490 V: Vold mod taxichauffør 14 dage efter uoverensstemmelsen og 2010.542 V: Vold mod dørmænd, som tidligere på aftenen havde afvist T). Derimod har man ikke anvendt den ved vold mod en ekspedient i døgnåben forretning (U 2003.239 Ø), dørmænd, volden indledt inde i restauranten (U 1997.799 V), en ansat i et forsyringssekskab, som skulle lukke for forsyning til kunder (U/FR 1997.1540 V) og en tjener på restaurant (TFK 2002.745 V).

U 2000.1289 Ø: § 247, stk. 2, var ikke anvendt ved vold mod hyrevognschauffør, eftersom volden var udøvet af en anden trafikant, der var blevet påkørt af hyrevognschaufføren.

U 2003.2553 V: Vold mod læge i dennes fæste konsulationslokale var ikke omfattet af § 247, stk. 2. Men vold mod vagtlæge på patientens bopæl (TFK 2003.738 V).

U 2004.1646 V: Tilstuer ved håndboldkamp, som ikke ville sætte sig ned, blev af kontrollørerne med magt ført ud af hallen. LR udtalte: »En kontrollør ved en hånd-

boldkamp må efter karakteren af den funktion, som han udøver, anses for omfattet af ... § 247, stk. 2. Det må imidlertid være en forudsætning ... at kontrolløren ikke for volden mod ham har anvendt magt i et omfang, som ikke kan anses for berettiget«

U 2001.1206 Ø: Cafégæst, som havde sovet, og som nægtede at forlade stedet, blev »hjulpet ud« af to dørmænd. På gaden gav han en af dørmændene en skalle. Dømt efter § 247, stk. 2, da han var vidende, om at F var dørmænd, og volden fandt sted i forbindelse med Fs virke som dørmænd.